

kæntre i efterkrigstidens vækstøkonomi og internationalisme. For japanerne vil gerne fastholde myten om en særlig national og fælles-kulturel identitet, præget af unikke normer, racen og et sprog, som »de andre« aldrig kan lære eller forstå. Myter som støttes af det økonomiske mirakel og vestlig udviklingsteori om det unge land, som nu må åbne sig og stå på egne ben. Et spændende idéhistorisk essay; men er den inddragne litteratur repræsentativ? Er der et perceptionsgab mellem japanernes myteprægede selvforståelse og deres stærke image udadtil?

De seks »forsøg« giver indblik i nutidens Kina og Japan uden at gå i dybden. Noter og litteraturlister viser videre. Referater af engelsksproget litteratur, der forældes hastigt, fylder rigeligt, konklusioner og teorier mindre. Ikke kun forordet er en reklame for Østasienstudiet. Men flere artikler kunne strammes op. Og lærernes tale om, at Japans BNP er tredoblet på 10 år er en lapsus!

Arne Larsen
Århus Seminarium

Jeffrey Harrod and Nico Schrijver (eds.), *The UN Under Attack*, Aldershot: Gower Publishing Company, 1988, 156 s., £ 22.50.

Udgangspunktet for denne bog er en forelæsningsrække i slutningen af 1985 i Haag i anledning af FNs 40-årsdag. Med en enkelt undtagelse er alle bidrag skrevet af hollændere, og undtagelsen, som er et bidrag fra en rumæner, kunne man for så vidt godt have undværet. Tilmed har de fleste af forfatterne arbejdet på overordnede poster i FN-systemet og har således et indgående kendskab til FN og dets særorganisationer. Og modsat danske embedsmænd i tilsvarende topstillinger både tør og kan de hollandske forfattere formulere deres synspunkter.

Bortset fra et fortrinligt kapitel om udviklingen af beslutningsprocessen i FN, skrevet af den tidligere FN-ambassadør Johan Kaufmann, og et par andre, mindre betydningsfulde kapitler, handler bogen om særorganisationerne. Det er selvfølgelig en kraftig begrænsning af emnet, men resulterer på den anden side i nogle meget læseværdige afsnit om de vigtigste særorganisationer.

En helt særlig status inden for FN-systemet har Valutafonden og Verdensbanken, og de er, som det påpeges, de mest effektivt fungerende. Forfatteren, som er tidligere direktør i IMF, er ikke i tvivl om, at dette i hovedsagen skyldes, at indflydelsen følger kapitalindsud, således at beslutningerne bliver i overensstemmelse med de »faktiske« økonomiske styrkeforhold. Det kunne nok have været tilføjet, at bestyrelserne og direktionerne næsten udelukkende består af bankfolk, hvad der selvsagt giver dem en ret homogen karakter.

I et meget personligt præget og stærkt kritisk kapitel behandler Louis Emmerij ILO. Forfatteren var fra 1971 til 1976 leder af ILOs World Employment Programme og kom herved i konflikt med veletablerede fagforeningsinteresser, som er stærkt repræsenteret i ILO. Det er hans opfattelse, at både FN og særorganisationerne er blevet gamle og stive bureaukratier.

kæntre i efterkrigstidens vækstøkonomi og internationalisme. For japanerne vil gerne fastholde myten om en særlig national og fælles-kulturel identitet, præget af unikke normer, racen og et sprog, som »de andre« aldrig kan lære eller forstå. Myter som støttes af det økonomiske mirakel og vestlig udviklingsteori om det unge land, som nu må åbne sig og stå på egne ben. Et spændende idéhistorisk essay; men er den inddragne litteratur repræsentativ? Er der et perceptionsgab mellem japanernes myteprægede selvforståelse og deres stærke image udadtil?

De seks »forsøg« giver indblik i nutidens Kina og Japan uden at gå i dybden. Noter og litteraturlister viser videre. Referater af engelsksproget litteratur, der forældes hastigt, fylder rigeligt, konklusioner og teorier mindre. Ikke kun forordet er en reklame for Østasienstudiet. Men flere artikler kunne strammes op. Og lærernes tale om, at Japans BNP er tredoblet på 10 år er en lapsus!

Arne Larsen
Århus Seminarium

Jeffrey Harrod and Nico Schrijver (eds.), *The UN Under Attack*, Aldershot: Gower Publishing Company, 1988, 156 s., £ 22.50.

Udgangspunktet for denne bog er en forelæsningsrække i slutningen af 1985 i Haag i anledning af FNs 40-årsdag. Med en enkelt undtagelse er alle bidrag skrevet af hollændere, og undtagelsen, som er et bidrag fra en rumæner, kunne man for så vidt godt have undværet. Tilmed har de fleste af forfatterne arbejdet på overordnede poster i FN-systemet og har således et indgående kendskab til FN og dets særorganisationer. Og modsat danske embedsmænd i tilsvarende topstillinger både tør og kan de hollandske forfattere formulere deres synspunkter.

Bortset fra et fortrinligt kapitel om udviklingen af beslutningsprocessen i FN, skrevet af den tidligere FN-ambassadør Johan Kaufmann, og et par andre, mindre betydningsfulde kapitler, handler bogen om særorganisationerne. Det er selvfølgelig en kraftig begrænsning af emnet, men resulterer på den anden side i nogle meget læseværdige afsnit om de vigtigste særorganisationer.

En helt særlig status inden for FN-systemet har Valutafonden og Verdensbanken, og de er, som det påpeges, de mest effektivt fungerende. Forfatteren, som er tidligere direktør i IMF, er ikke i tvivl om, at dette i hovedsagen skyldes, at indflydelsen følger kapitalindsud, således at beslutningerne bliver i overensstemmelse med de »faktiske« økonomiske styrkeforhold. Det kunne nok have været tilføjet, at bestyrelserne og direktionerne næsten udelukkende består af bankfolk, hvad der selvsagt giver dem en ret homogen karakter.

I et meget personligt præget og stærkt kritisk kapitel behandler Louis Emmerij ILO. Forfatteren var fra 1971 til 1976 leder af ILOs World Employment Programme og kom herved i konflikt med veletablerede fagforeningsinteresser, som er stærkt repræsenteret i ILO. Det er hans opfattelse, at både FN og særorganisationerne er blevet gamle og stive bureaukratier.

Bidraget om UNESCO er skrevet af Maarten Mourik, hollandsk UNESCO-ambassadør 1978-85, og det hører også til blandt de interessante. Det er forfatterens – veldokumenterede – påstand, at UNESCOs krise igennem de senere år ikke skyldes personspørgsmål, men selve organisationens struktur, nemlig på den ene side en generalforsamling med en politisk stærk, men videnskabelig-kulturel svag repræsentation og på den anden side en generaldirektør med udstrakte beføjelser, blandt andet for at hindre en politisering af organisationens videnskabelig-kulturelle aktiviteter. En sådan struktur er meget skrøbelig, og en kraftig politisering af organisationen var allerede tydelig i løbet af 1970'erne for yderligere at blive forstærket under M'Bows 10-årige periode.

Mens UNESCOs fremtid tegner meget mørk, er der måske større muligheder vedrørende den internationale handel, hvor GATT og UNCTAD varetager delvis overlappende opgaver. Det er imidlertid klart, at den internationale handel er påvirket af faktorer, som i øjeblikket ligger uden for de to organisationers kompetence. Vigtig er her for det første forholdet mellem økonomisk politik og handel og for det andet den teknologiske udviklings betydning for både produktion og handel.

Her kunne der ligge nye opgaver for de to organisationer, selvom betænelighederne blandt regeringerne foreløbig sætter snævre grænser. En ny, samlet handelsorganisation i lighed med ITO, der blev begravet i 1950, er næppe en så nærliggende løsning, som forfatteren antyder.

Det er selvsagt beskedent, hvad der kan siges om et så omfattende emne som FN-systemet på blot 156 sider, men inden for disse rammer er dette en bog, som indeholder en hel del interessante og kompetente synspunkter.

Niels Amstrup
Institut for Statskundskab

Karl-Johan Hemmersam, Jørgen Husballe, Erik Bach Nielsen, Jørgen Olsen, *Verden i konflikt. International politik 1945-1987*, København: Munksgaard, 1988, 288 s., kr. 178,00.

En flot og godt vurderende ny grundbog om den politiske historie siden Jalta- og Potsdamtaalerne i 1945, skrevet af fire gymnasielærere. Synsvinkelen er primært Øst-Vest konflikterne med de to supermagter som afgørende aktører, både under den kolde krig 1945-53, bipolariteten 1953-63, multipolaritet og afspænding 1963-79 og under »Den 2. kolde krig« efter 1979, som de fire første kapitler taler om. Så følger to kapitler om opstandene i Østeuropa og det vesteuropæiske samarbejde, tre om brændpunkterne i Mellemøsten, Fjernøsten og Latinamerika og et om Den tredje Verdens generelle u-landsproblemer og -krav. Nord-Syd konflikterne er dermed antydet; men den politiske og militære bipolaritet Øst-Vest er bogens rygrad, dvs. USAs og Sovjets mål og midler, deres oprustning, atomvåben og alliancer – ikke multipolaritet eller kravet om en ny verdensorden.